

Zpátky na světlo: Meziuniverzitní spolupráce odhaluje tajemství bronzových artefaktů

28.1.2025 - | Vysoká škola chemicko-technologická v Praze

Jaká byla vaše role při tvorbě filmu zaměřeného na ochranu historických kovových artefaktů a jak jste se k natáčení dostala?

Mou úlohou byl materiálový průzkum kovových slitin archeologických artefaktů (sekery, jehlice a náramky), které jsou ve filmu zmíněny. Z výsledků materiálového průzkumu vyplynulo, že artefakty byly vyrobeny z bronzu. Podrobný průzkum obsahu příměsových prvků obsažených v bronzové slitině napomohl také k určení pravděpodobných lokalit v Evropě, odkud byly měděné rudy pro výrobu bronzu a následně bronzových artefaktů získány. Natáčení dokumentárního filmu je spojeno s projektem NAKI III Artefakt jako zdroj poznání zaměřeném na záchranu výzkumných dat z archeologických nálezů. Tento projekt je realizován ve spolupráci s Masarykovou univerzitou v Brně a VŠCHT je jedním ze spoluřešitelů. Jsem hlavní řešitelkou za VŠCHT a tímto způsobem jsem se dostala k natáčení daného dokumentu. V rámci realizace projektu vzniknou celkem tři dokumentární filmy. Film Zpátky na světlo je prvním z nich.

Jak probíhala spolupráce mezi VŠCHT Praha a Masarykovou univerzitou při realizaci tohoto filmového projektu?

Spolupráce VŠCHT Praha a Masarykovou univerzitou v Brně probíhala velmi dobře. Ve filmu Zpátky na světlo hraje materiálový průzkum daných artefaktů poměrně minoritní roli. Film je postaven především na traseologické analýze a archeologickém průzkumu. Za velký přínos považuji propojení archeologických, traseologických a materiálových informací, které vedly k velmi přesné rekonstrukci výrobních technologií daných artefaktů a určení způsobu jejich používání při běžném životě tehdejších lidí. Na materiálový průzkum je zcela zaměřen chystaný druhý dokumentární film s názvem Pod povrchem, který byl téměř celý točen na VŠCHT a dokončen má být začátkem roku 2026.

Bylo potřeba zjednodušit některé vědecké koncepty pro potřeby filmového zpracování?

Cílovou skupinou filmu Zpátky na světlo jsou studenti středních škol. Vzhledem k tomu došlo k redukci odborných termínů, kdy jsme se snažili odborné termíny spíše vysvětlit tak, aby byly studentům středních škol dobře srozumitelné. Také interpretace výsledků byla přizpůsobena tak, abychom udrželi pozornost cílové skupiny v rámci jejich znalostí, a získané informace byly pro ni přínosem.

Máte nějaký highlight z natáčení nebo ze zákulisí?

Musím poukázat na skvělou práci naší vizážistky, která dokázala velmi efektivně upravit náš vzhled tak, že nebyly patrné stopy únavy (hlavně pod očima ☹️) na našich obličejích. Natáčení totiž probíhalo od velmi časných hodin denně po dobu jednoho dlouhého zimního týdne. Únavu nám také pomáhalo zahánět skvělé občerstvení a výborná káva.

Na co jste z vašeho pohledu nejvíce pyšná?

Jsem především pyšná na výbornou spolupráci celého projektového konsorcia (Masarykova univerzita Brno, VŠCHT Praha, Ústav jaderné fyziky, v.v.i. v Řeži, Moravské zemské muzeum). Tato spolupráce vede k propojení mnoha přírodovědných oborů s historií a výrazně tak posouvá poznání

života našich předků blíže k realitě.

<https://www.vscht.cz/popularizace/cim-se-zabyvame/film-zpatky-na-svetlo>